

næs i Ibestad har Departementets tekniske Revision i Skrivelse af 3die December 1897 udtalt sig saaledes:

«Ved Afgivelsen af Veidirektørens Budgetfremstilling for indeværende Termin forelaa der ingen Planer eller Overslag for dette Anlæg (kfr. Sth. Prp. Nr. 10, 1897, Pag. 83), og den Stortingets Veikomite fra Veidirektøren senere tilstillede Beregning af Anlægget (Indst. S. VII, 1897, Pag. 26) har ikke passeret Revisionen.

Ved nu at sammenligne de oversendte Profiler saavel for den ældre som delvis for den modificerede Plan skal man tillade sig at udtale, at der fra Revisionens Side ikke er Grund til at gjøre nogen Bemærkning ved den af Veidirektøren foreslaaede Plan, som har faaet Tilslutning af vedkommende Herredsstyre, idet man dog forudsætter, at der forinden Arbeidets Udførelse vil blive undersøgt, hvorvidt den benyttede Stigning af 1 : 15 paa Partiet ved Gammelheim kan forbedres til 1 : 20 uden væsentlig Merudgift, og at de konstruktive Anordninger for Baadvohren ved Strømsnæs vil blive taget under fornyet Overveielse i Henhold til Veidirektørkontorets tekniske Bemærkninger.

Som det fremgaar af Veidirektørens vedlagte Skrivelse, medfølger der ikke nogen Arbeidsprofiler for Strækningen fra Strømsnæs til Gjøvik, hvilke Revisionen heller ikke paa Grund af Omstændighederne anser fornødent at faa sig forelagt.

Til de i det modificerede Overslag benyttede Enhedspriser har man intet Væsentlig at bemærke».

Departementet skal til det angaaende Fortsættelse af Veianlægget *Fjordbotten* — *Strømsnæs* af Veidirektøren og den tekniske Revision Anførte tilføie, at man under 28de December 1897 har henvendt sig til Amtmanden om Indsendelse af schematisk Bidragsvedtagelse for Anlæggets Udførelse efter den modificerede Plan. Man antager, at Hensynet til, at Anlægget ikke endnu har kunnet paabegyndes, ikke bør have nogen Indflydelse paa Spørgsmaalet om dets videre Fortsættelse i næste Budgettermin og slutter sig saaledes til Veidirektørens Forslag.

Veidirektørens Fremstilling for **Finmarkens Amts** Vedkommende er saalydende:

«Almindelig Bemærkning.

Angaaende Veibudgettets Størrelse for Finmarkens Amt og det paa Bane bragte Spørgsmaal om Distrikternes Deltagelse i Urdedelse af Arbeidsomkostningerne tillader Veidirektøren sig at henvise til Indst. S. VII, 1897, Pag. 28, Sth. Forh. s. A., Pag. 886—888, Amtsformandskabets Veikomites Indstilling 1897 og Amtmandens Skrivelse til det kongelige Departement af 27de August 1897 med Tilføiende, at Veidirektøren ikke finder tilstrækkelig Grund til nu at gaa nærmere ind paa ovennævnte Spørgsmaal, men tillader sig at henvise til de i det Følgende fremsatte Forslag for heromhandlede Amts Vedkommende.

R a f s b o t t e n.

Til Veianlæg fra Elvebakken til Nordelv (Torisjokka) er af Stortingene 1896—1897 bevilget Kr. 41 000,00. Det Amtsformandskabet 1897 meddelte Overslag lyder paa Kr. 107 300,00, hvilket er Kr. 9 800,00 mere end opgivet i forrige Forelæg. Spørgsmaalet om at opnaa nogen Nedsættelse af Omkostningerne er Gjenstand for Forhandling med vedkommende Afdelingsingeniør; kfr. Veidirektørens Skrivelse til det kongelige Departement af 29de Januar 1897 og Departementets Skrivelse hertil af paafølgende 16de Februar.

Indtil videre faar man lægge det høieste Overslag til Grund for Sagens fortsatte budgetmæssige Behandling, hvorefter der altsaa skulde staa til Rest at søge bevilget Kr. 66 300,00, hvilket Beløb Amtmanden i Skrivelse af 27de August 1897 til det kongelige Departement har foreslaaet fordelt paa 2 Budgetterminer.

I Henhold hertil tillader Veidirektøren sig ved nærværende Anledning at foreslaa opført Kr. 33 000,00. Hvad angaar den paa Bane bragte Sidelinie fra Sagen til Rognskov i Tverelvdalen har Veidirektøren, for at kunne imødekomme Stortingets Veikomites i Indstillingen ifjor — se Pag. 27 — udtalte Ønske om nærmere Udtalelse, gjort Sagen til Gjen-

stand for Behandling i Marken afvigte Sommer, hvorefter det af Hensyn til den betydelige Skifertransport findes berettiget for Tiden at oparbejde af ovennævnte Arm Strækningen Sagen—Losvar, medens Resten formenes foreløbig at burde udsættes. Efter det foreliggende er Sagen—Losvar anslaaet til Kr. 7 900,00; men der paagaar Detaljundersøgelser til nærmere Bestemmelse af Planen og Overslaget, hvis Resultater dog ikke kan ventes at foreligge før senere i Vinter.

Lerbottendalen—Rafsbotten.

Blandt de af Stortinget 1897 til Regjeringen oversendte Veisager henhører Andragende fra Talvik Herredsstyre om Bevilgning til Anlæg af Vei gennem Lerbottendalen til Rafsbotten (D. Punkt 18); jfr. Indst. S. VII, 1897, Pag. 28.

Spørgsmaalet om Undersøgelse af denne Veilinie blev bragt paa Bane for et Par Aar siden; kfr. det kongelige Departements Skrivelse til Veidirektøren af 12te Oktober 1895; men efter udført Befaring af Strøget fandt Veidirektøren Opfordring til i Skrivelse af 19de August 1897 til Amtmanden at udtale, at det for Tiden ikke ansees berettiget at anstille nærmere Undersøgelser i Anledning af heromhandlede Projekt, i hvilken Forbindelse Veidirektøren tillader sig at henvise til Amtmandens Skrivelse til Departementet af 27de s. M.

Nyborg—Karlebotten.

Til Paabegyndelse af Veianlæg mellem Nyborg og Karlebotten blev af Stortinget 1897 bevilget Kr. 18 000,00.

Stortingets Veikomite har i sin Indstilling af 1897, se Pag. 27, antydnet Bevilgning af Restbeløbet for kommende Termin. Imidlertid foregaar der Forhandlinger om en mindre Modifikation af den udstukne Linie ved Karlebotten, hvorom Amtmanden i Skrivelse af 27de August 1897 til det kongelige Departement har forbeholdt sig at indkomme med Kontinuationsforestilling.

Foreløbig tillader Veidirektøren sig at opføre Resten af den tidligere Overslagssum eller Kr. 22 500,00.

Søndre—Nordre Honningsvaag og Gangsti til Kjelvik.

Til Paabegyndelse af Veianlæg mellem Søndre og Nordre Honningsvaag blev af Stortinget 1897 bevilget Kr. 10 000,00.

I Henhold til det i Veibudgetpropositionen 1897, Pag. 86, meddelte Overslag skulde der staa til Rest at søge bevilget Kr. 11 700,00.

Hvad angaar den i Forbindelse med dette Foretagende projekterede Fodsti til Kjelvik henvises til Indst. S. VII, 1897, Pag. 27—28, med Tilføiende, at Amtmanden i Skrivelse af 27de August 1897 til det kongelige Departement har anbefalet, at samme kommer i Betragtning ved «det eller de nærmeste Budgetopgjør», hvilket er overensstemmende med Amtsformandskabets Opfatning.

Kjelvik Herredsstyrelse har ved Beslutning af 12te September 1896 overtaget Grundafstaaelse, Grustag, Gjørdehold og Vedligehold vedkommende Søndre—Nordre Honningsvaag og Gangstien Nordre Honningsvaag—Kjelvik; kfr. det kongelige Departements Skrivelse til Veidirektøren af 17de Juli 1897, som under paafølgende 20de s. M. expederedes til Afdelingsingeniør Saxegaard til fornøden Forføining. I Henhold hertil antages Spørgsmaalet om Distriktets Forhold saavel til Veien som til Fodstien at gaa i Orden.

Sidstnævnte er anslaaet til Kr. 10 000,00, saaledes at der i Tilfælde skulde staa til Rest at søge bevilget Kr. 21 700,00.

Dette Beløb tillader Veidirektøren sig at foreslaa opført, væsentlig af administrative Grunde, som en naturlig Følge af det egentlige Veianlægs Optagelse paa Budgettet.

Tana—Smalfjorden.

Under Henvisning til Veibudgetpropositionen 1897, Pag. 87, meddeles, at Amtsformandskabet 1897 har anbefalet Paabegyndelse af ovennævnte Anlæg opført paa Budgettet 1898—1899; kfr. Amtmandens Skrivelse til det kongelige Departement af 27de August 1897. Endvidere bemærkes, at Tanens Herredsstyrelse ved Beslutning af 15de September 1897 har udtalt sig for Linien Rustefjelbma (eller Bonakas)—Skarnæs (Varabuokki), til hvilken Linie Herredsstyrelsen overtog Grund m. V. samt Vedligeholdelse.

Senere, nemlig under 12te Oktober 1897, har Afdelingsingeniør Saxegaard i Skrivelse til Veidirektøren henledet Opmærksomheden paa følgende Plan:

	m.	Kr.
Sommervei fra Rustefjeldbma til Reppenæs	8 248	43 250,00
Vintervei videre til ret overfor Klubben	ca. 3 900	6 300,00
Sum ca.	12 148	49 550,00

Veidirektøren tillader sig at anbefale denne Plan lagt til Grund for Sagens fortsatte Behandling, hvorunder bl. A. henhører dens fornyede Forelæggelse for Amtsformandskabet og Herredsstyrelsen. Hvad angaar Anlæggets Optagelse paa Budgettet foreslaaes Udsættelse.

Hammerfest—Akkerfjord.

Blandt de af Stortinget 1897 til Regjeringen oversendte Veisager henhører Andragende fra Opsiddere i Hammerfest om Bevilgning til Gangsti fra Hammerfest til Akkerfjord (D. Punkt 22); jfr. Indstilling S. VII, 1897, Pag. 28, og Tillæg til Sth. Dok. Nr. 30, s. A.

Vedkommende Afdelingsingeniør har endnu ikke kunnet afse Tid til at befare Projektet i Marken; men dette skal blive gjort, saasnart Leilighed gives.

Sopnæs—Tappeluft—Øxenfjorden.

Blandt de af Stortinget 1897 til Regjeringen oversendte Veisager henhører Andragende fra Talvik Herredstyre om Bevilgning til Veianlæg fra Sopnæs til Tappeluft og fra Tappeluft til Øxenfjordens Bund (D. Punkt 19); jfr. Indstilling S. VII, 1897, Pag. 28.

I den Anledning tillader Veidirektøren sig at bemærke, at der endnu ikke har været Anledning til at udarbejde Projektet i Detalje, hvilket Undersøgellesarbejde imidlertid henhører til dem, som staar nærmest for Tur inden Finmarkens Amt; kfr. Amtmandens Skrivelse til det kongelige Departement af 27de August 1897.

Departementet skal bemærke:

Amtmanden har med Skrivelse af 1ste November 1897 indsendt til Departementet Afskrift

af en Skrivelse fra Guvernøren over Uleåborgs län, dateret 10de September s. A., og i Oversættelse en under 31te Mai 1897 fattet Beslutning af Lænsstyrelsen om Anlæg af Vei fra Tschuolisjärvi träsk i Enare Sogn til den norske Grændse.

Af Guvernørens nævnte Skrivelse til Amtmanden fremgaar, at den omhandlede Veistrækning inden Finland vil blive bygget, saasnart man i Norge anlægger Vei fra Grændsen til Neidenfjord.

Amtmanden har i den ovennævnte Skrivelse anført, at efter hvad han har bragt i Erfaring ved Konferance med lokalkjendte Folk, maa det her omhandlede Veianlæg antages at have ikke liden Interesse, idet der er slem Fremkomst i selve Neiden, hvor der foregaar en ganske livlig baade Person- og Varetrafik mellem Fjorden og de finske Grændsedistrikter. Nogen Beslutning af Amtsformandskabet i 1897 angaaende dette Anlæg kan ikke sees fattet. Derimod sees Amtsformandskabet i 1896 i Anledning af en til samme ved Ordføreren i Sydvaranger indgiven Forestilling fra Opsiddere i Neiden om Veianlæg fra Neidenfjorden om Rautio til Finlands Grændse at have udtalt, at der bør foreligge nærmere Overslag over de forskjellige tekniske og økonomiske Forholde ved Anlægget, før Amtsformandskabet nærmere kan behandle Sagen (Amtsformandskabsforh. 1896, Sag Nr. 84 Indst. og Beslutn. Side 50). Departementet maa i Henhold hertil anse Spørgsmaalet for Norges Vedkommende for lidet forberedt til her at kunne forelægges til Bevilgning.

Man skal tilføie, at efter foreløbig indhentede Oplysninger fra Veidirektøren antages, at der her paa norsk Side vil handles om et Veianlæg af 20 à 21 km.s Udstrækning til en Bekostning af omkring Kr. 150 000,00. Strøget er nu kun beboet af 200 à 300 Mennesker, men antages at være modtageligt for en Udvikling, der kan give Anledning til Underhold af en talrigere Befolkning.

I Anledning af det i Veidirektørens Fremstilling under «almindelige Bemærkninger» berørte Spørgsmaal om Betimeligheden af, at Finmarkens Amt ialfald for enkelte Herreders Vedkommende deltager med en Kvotadel i Udredelsen af Arbeidsomkostningerne ved Statens Veianlæg i Lighed med, hvad der finder

Sted i de sydligere Landsdele (jfr. Stortingets Veikomites Indstilling for 1897, S. VII, Side 28) skal man tillade sig at bemærke, at der for kommende Budgettermin blot er foreslaaet Bevilgninger til Fortsættelse eller Fuldførelse af igangværende Anlæg, til hvis Fremme Distriktsbidrag ikke har været forudsat.

Departementet vil ved Forberedelsen af eventuelle nye Veianlæg inden dette Amt overensstemmende med det af Stortingets Veikomite udtalt Ønske for Fremtiden have sin Opmærksomhed henvendt paa, hvorvidt Distriktsbidrag i de enkelte Tilfælde bør blive at kræve. Man skal her indskrænke sig til at hidsætte følgende af den af Amtmanden afgivne Skrivelse af 27de August 1897:

«Efterat Veiskatten og Veifondet og dermed den tidligere Skjælden mellem Veifonds- og Statskasseveie er bleven ophævet, forekommer det mig, at det eneste rationelle vil være at opgjøre de enkelte Amters Statsveibudget netto, altsaa med det Beløb som det virkelig falder Statskassen tillast.

Det kan til en vis Grad indrømmes, at man ved at stille Forlangende om Distriktsbidrag, er sikrere paa, at kun fuldt beret-

tigede Krav paa nye Vei- og Broanlæg fyldestgøres. Men disse Sager passerer altfor mange Instantser, og Institutioner og man maa have altfor liden Tiltro til disse, saafremt man skulde nære Frygt for, at man ikke ved Sagernes Afgjørelse baade vilde og kunde ramme det Rette uden et saadant Kautel. Den Garanti beholder man da altid tilbage, at Distrikterne foruden Udgifterne til Grund, Gjærdehold m. V. ogsaa vil have at overtage Vedligeholdet.

Derimod ligger der efter min Mening i, at et Amts Veibudget opgjøres brutto, baade en Fare og en Uretfærdighed. Den, som byder mest — og har mest — faar mest, ofte til Fortrængsel af andre mere beretigede og almene Krav og paa mindre heldigt stillede Distrikters Bekostning. Det er et forkasteligt Auktionssystem, der ofte endogsaa har ledet til, at Distrikterne har anstrengt sig over Evne.

Aamterne imellem er Misforholdet ganske iøinespringende. Efter de paa indeværende Aars Storting givne Veibevilgninger er der tilstaaet følgende Aamter:

	Brutto.	Distriktsbidrag.	Netto.
	Kr.	Kr.	Kr.
Kristians	135 900,00	31 813,33	104 086,67
Nordlands	144 500,00	31 375,00	113 125,00
Tromsø	92 500,00	16 250,00	76 250,00
Finmarkens			56 400,00

Jeg ved ikke hvilke Momenter, der netop trækker i Retning af, at Finmarkens Amt bliver sat i laveste Klasse ved Afgjørelsen af denne Del af Statsbudgettet; meget mere forekommer det mig, at man ved en Afbalancering af alle de Goder, der tilflyder de andre Landsdele, burde gaa i en modsat Retning. Hertil kommer de særegne For-

hold — Forhold, som jeg vel ikke her behøver nærmere at pege paa — i dette Distrikt, der maa opfordre Statsmyndighederne til at gjøre, hvad gjøres kan, for at befordre Udvikling og Trivsel. Som med Aamterne sig imellem, saaledes ogsaa med de engere Distrikter amtsvis i Forholdet til hverandre. Inden de Finmarkske Kommuner

er den økonomiske Tilstand gennemgaaende af den Beskaffenhed, at enhver Fordring paa Distriktsbidrag vilde virke uretfærdig, misvisende og lammende.

Jeg maa saaledes paa det bestemtteste advare mod at gaa i den af Stortinget antydede Retning. Den nu paa de fleste Steder gennemførte Kombination af Statens og Amternes Veivæsen synes snarere at pege derhen, at det bliver en Amts-administration med Statsbidrag, og ikke Statsveianlæg med Amtsbidrag. Men under enhver Omstændighed faar man ved Statsbevilgningens Fordeling Amtene imellem tage Hensyn til Statsbudgettes Netto-beløb. Af dette bør Finmarkens Amt som mindste Beløb tildeles Aar om andet ca. Kr. 80 000,00. Dette trænges absolut, saafremt man i en rimelig Tid skal kunne faa afhjulpet de mest følelige Savn og komme de naturlige Betingelser tilhjulps, der er tilstede for en sund og heldig Udvikling».

Finmarkens Amtsformandskabs Veikomite har derhos i sin af Amtsformandskabet i 1897 bifaldte Indstilling angaaende heromhandlede Spørgsmaal afgivet følgende Udtalelse:

«Stortingets Veikomite har bragt paa Bane Spørgsmaalet om Distriktsbidrag ved Veianlæg i Finmarken og mener, at det vil falde ligesaa rimeligt at kræve saadanne — ialfald paa sine Steder — heroppe som sydpaa. Amtstinget maa strax tage sin Reservation ligeoverfor denne Udtalelse. Det ved jo heller ikke hvilke Distrikter, der kan sigtes til ved «sine Steder». Men den økonomiske Evne inden Kommunerne heroppe er saa nogenlunde ens. Herrederne arbejder tungt med at kunne klare sine Udgifter til Skole- og Fattigvæsen og de almindelige kommunale Krav, og omtrent alle Herreder er gjældbetyngede i stor Udstrækning, en Gjæld, som man delvis hverken magter at forrente eller afdrage.

Hvorfra der saa skulde tages Tusender af Kroner i Bidrag til Veivæsenet, vides ikke.

Men om Kommunerne selv ikke har økonomisk Evne til at yde Bidrag til Veivæsenet — udover Grundafstaaelser og Gjærdehold samt Vedligeholdelse —, saa

taber ikke derfor Veiene sin store Betydning ogsaa som et sammenbindende Baand i national Henseende i et Distrikt, hvis Udvikling paa de forskellige økonomiske Omraader, og hvis nationale Stilling kræver, at det støttes i størst mulig Udstrækning af Staten».

Sluttelig skal Departementet bemærke, at hvor intet modsat er anført, tiltræder man Veidirektørens Forslag til Bevilgning ved de foranomhandlede Anlæg.

For næstkommende Budgettermin har Veidirektøren afgivet nedenstaaende

Forslag angaaende Lønninger m. V.:

«I. Hovedkontoret i Kristiania.

- a) Overingeniøren opføres som før med Kr. 5 200,00
- b) Chefen for Expeditions- og Regnskabsvæsenet do. do. med « 4 800,00
- c) Chefen for Ingeniørkontoret do. do. med « 3 840,00
- d) Ingeniørassistance.

For indeværende Termin er bevilget Kr. 3 360,00 til 2 Ingeniørassistenter. For kommende Termin foreslaaes for de samme 2 Ingeniørassistenter opført efter Regulativet « 3 840,00

- e) Kontorister, Extrahjælp, Instruktion (for yngre Markingeniører) samt Bud.

For Terminen 1896—1897 blev bevilget Kr. 16 000,00 og er medgaaet ca. Kr. 17 000,00, hvoraf en Del hidrører fra upaaregnede Extraarbejder i Anledning af Stockholmsudstillingen (kfr. Veidirek-

Overføres Kr. 17 680,00